

BUDA-PESTA

12 Fauru st. v.  
25 Fauru st. n.

Va eși duminică.

Redact.: strad'a Havas nr. 1.

Nr. 7.

ANULU XIII.

1877.

Pretulu pe unu anu 10 fl.  
Pe  $\frac{1}{2}$  de anu 5 fl.; pe  $\frac{1}{4}$  de  
anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni

## DÓMN'A STANCA.

— Studiu istoricu. —

(Fine.)

§. 8.

Famili'a lui Mihaiu se 'ndreptà catra Brasiovu, dar fu prinsu pe drumu de unguri si retinuta in tabera dóue dile; dobandindu libertatea, dómn'a Stanca veni la Brasiovu, dar nu fu primita in cetate<sup>(79)</sup>, si mase o nópte intr'unu obscuru ospelu din surburbiu; a dóu'a nópte plecà sè-si caute pe fiulu seu ce-lu socotiá cà va fi fostu omoritu, dar pe care Nemtii la 18 octombre lu-dusesera la Fagarasiu<sup>(80)</sup>.

Caus'a acestei rele primiri din partea Brasioveniloru erá minciunile respandite de Petru Arménu, care fusese in serviciulu lui

Mihaiu, cumca: domnulu românu, dupa cuprinderea Moldovei ar fi avutu intentiunea sè ucida pe capeteniile orasiului, sè jefuiesca totu, si sè incredintieze guvernulu la câti-va boeri d'ai lui<sup>(81)</sup>.

Silita de unguri a vení la Fagarasiu, Stanca si copíi sei fure tinuti din ordinulu lui Bast'a intr'o paza onorabila, dupa cuviinti'a persóneloru loru.<sup>(82)</sup>

Dar curenda viéti'a loru se umplù de chinuri si amaraciuni. Mihaiu infrantu la Siretu, Telégenu, Argesiu si alte locuri<sup>(83)</sup>, strimtoratu de tóte partile, abiá putù cu 2000 galbeni sè cumpere de la Gasparu Cornisiu

(79) Petru Banfi (Tagebuch, in E. Trauschenfels, Deutsche Fundgruben, Kronstadt, 1860, p. 248) scrie: „1600 den 1 tag Octobris ist der Michell Wayda mit den Ratzen und Zeckeln auf Stat kommen, und die Ratzechs weiber auss gheheichseu (augestossen?) den si domols in der stat Cronen worn aber in (Ihnen) nix gheben ja hott man auch auf sie ghesossen ausse den bostaien mit sükern.“

(80) Simonis Czauck Ephemeris Libellus, anno 1600, ap. Trauschenfels, Deutsche Fundgruben, Kronstadt 1860, p. 120: „Am 18 tag bringen die Teutschen aus dem Tabor den Petraska Wayda wnd fureh ihm zum Fugrisch.“

(81) Chronicon-Fuchsio-Lupino-Oltardinum, pagina 170.

(82) Bethlen, IV, 594. Simonis Czauck Ephemeris Libellus, l. c. p. 120: „Am 23 tag (October) bringen die Unger aus dem Tabor gefeneklich die Michel Weddin sampt de Tarwegen in die Altstadt, und furen sie auch davon kegen Fugrisch (wnd man helt sie ein jar aldo gefangen).“ Cuvintele din parentesu sunt de aceea-si mana, dar mai tardiu si cu diferita cernéla scrise.

(83) Heidenstein, op. cit., 359—364. — Pauli Piaseci Chronica gestorum in Europa singularium, Cracoviae, 1648, p. 189.

Macellariu din Mercurea si dn'a Zacharia din Salisce. Toaletele au fostu simple, dar fórte cu gustu. (α)

**Din Timisióra** ni se scríe, cà balulu românescu, datu acolo in suburbiulu „Fabrica“ in sér'a de 14 febr., in ospetari'a „la regin'a Angliei“ in favorulu scóleloru romane de acolo, a reesitu bine. Publiculu a fostu numeresu, music'a din Lugosiu escelenta si jocurile s'au intinsu pana la diua. Dlu Seimanu cá presiedinte, cu dnii Paraschieviciu, Ignea, Gianu, Munteanu, Maniu — cá arangiatori, au contribuitu multu la successulu balului. Dintre damele cunoscute de corespundintele nostru, au participatu la balu si dantiu, dómnele: Seimanu (regin'a balului), Omasta, Gianu, Paraschieviciu, Ignea, Luisa Traila, Maniu, S. Maniu, Siefertianu, Czermanu, Ciobanu, Barbosu, Chitescu, Munteanu etc.; éra dintre domnisiórele cunoscute, dsiórele: Popoviciu, Savu, Maxinu, Regepu, Ursulescu, Logofétu, Popescu, Draganu, Colecianu etc. si altele multe. Se dice, cà s'aru fi incasatu peste 600 fl., din cari cu 200 fl. se voru acoperi spesele, si asiá scólele voru capeté 400 fl. Petrecerea sociala a fostu cordiala, participandu si mai multi domni sérbi si germani, ba chiar si dlu Török siefulu magistratului a onoratu balulu cu presinti'a sa.

**Junimea academica romana din Clusiu** la 15 febr. a datu unu concertu inosotitu de dantiu. Successulu — precum ni se scríe — de si n'a fostu stalucitu, dar totusi indestulitoru. O cununa frumósa de dame romane, atátu din locu, câtu si din provincia, a ascultatu cu placere productiunile junimei. Dupa esecutarea programei concertului s'a inceputu dantiulu, care s'a continuatu cu veselía pana la 12 óre, candu din o odaia laterala, spre a careia usia erau atintiti ochii intregului publicu, aparura doi-spre-diece juni romani „verdi cu stejarulu“, in costumu nationalu românescu, si jocara „calusierulu“ cu istetime. La successulu acestui dantiu au contribuitu fórte multu si costumurile nationale pré frumóse, facute numai in anulu acest'a de câte-va dame romane din Clusiu, (pe cari corespundintele nostru a uitatu sè le numésca,) cari prin acestu faptu demnu de lauda si recunoscircia a probatu, cà scíu a se insufleti si a sacrificá pentru scopuri nationale. De acuma inainte tinerimea nu va trebú sè-si procure costumurile de prin alte locuri. Dupa „calusieru“ a urmatu Hatiegan'a si celelalte jocuri mai indatinatate. Petrecerea durá pana deminétia. La balu luara parte dómnele: Francu, Leontinu Popu, Pinteá, V. Nestoru, Alesiu Popu, Coroiánu, Illés, Sulutiú, Nemesiu, Albu, Galu, Trutiá, I. Popu, Porutiú etc. etc. si domnisiórele: Maria Turcu, Elena Popu de Lemény, Maria Moldovanu, Linca si Veronica Marincasiu, Ana si Lucretia Popu, Csergedí, Victoria si Cornelia Galu, Porutiú, Trifu, Maria Costielu etc. etc.

**Balulu magnatiloru in Clusiu** a duratu patru-diece si optu de óre in continuu.

#### Flamur'a lui Hymen.

**La Caransebesin**, in 11 fauru st. n. se celebrá in sf. biserica catedrala cununí'a amabilei damicele Anica Baiasiu, fiic'a dlui George Baiasiu, comerciantu, cu dlu George Liuba, siefulu statiunei telegrafice din B.-Csaba, — la care festivitate participara mai

multi cunoscuti, amici si rudeni chiar si din locuri fórte departate. — Prandiulu a fostu in un'a din casele parintiloru miresei, unde multe toaste nimerite s'au radiecatu; éra sér'a a fostu petrecere cu dantiu, care nu érá sè-si afle finea, fiindu tóta cunun'a óspetiloru fórte animata. Asemenea se continuá petrecerea si in dilele urmatóre.

**Dlu Petru Miliciu**, notaru in comun'a Cherechiu, comitatulu Aradu, la 11 l. c. si-a incredintiatu de fiitórea socia de domnisiór'a Vilma Budai, fiic'a dlui Ioanu Budai notaru in comun'a Zarandu, comitatulu Aradu.

**Dlu D. Petrescu**, comerciantu in Remetea romana, s'a cununatu in 4 febr. cu domnisiór'a Teresia Ionescu din Timisióra-Fabrica.

**Dlu Nicolau Bogdanu** s'a cununatu in 30 jan. cu domnisiór'a Maria Florescu din Aradu.

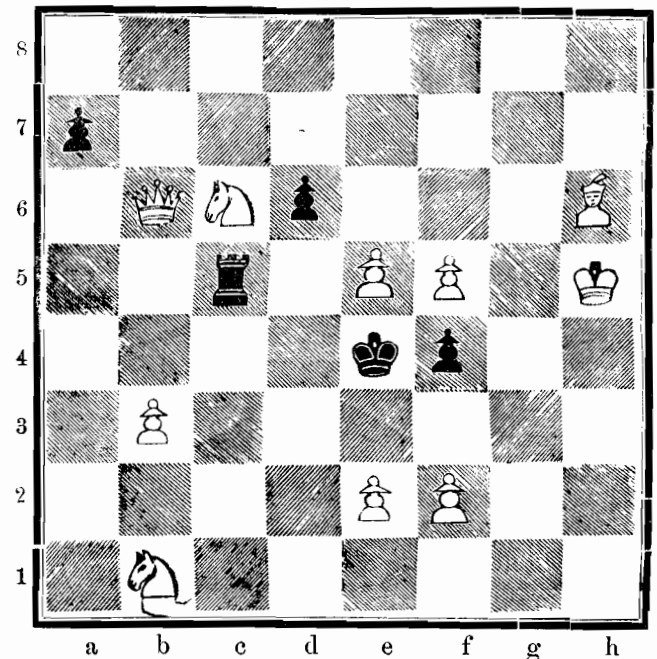
#### Literatura.

**Colectiunea de documinte istorice** a repassatului Eudocsie Hurmuzachi — precum cetimu in „Timpulu“ — are sè apara de curendu. Comissiunea insarcinata cu publicarea manuscriptelor luca inca din decemvre 1874 si pana acuma a tiparitu 121 cóle. Numerulu documentelor se urca la 2847, pe cari neobositulu barbatu le-a culesu in decursu de trei-diece de ani in felurite biblioteci. Cele mai multe, la vr'o 500, sunt privitóre la viétia lui Mihaiu Vitézulu. Literatura nostra va câstigá multu prin publicarea acestei colectiuni, rezultatulu unei grele munci.

#### Problema de siacu.

De Nicolae Stefanescu.

Negru.



Albu.

Albulu incepe si la a patr'a trasura dice matt.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1877. Calea tierei nr. 39.